

נוֹדַע בִּיהוּדָה הוֹתָאם לַמִּילִים בַּמַּזְמֹר הַתְּהִילִים ע"ו, לַכְבוֹד יוֹם הוֹלְדָתוֹ ה-75 שֶׁל הַרְבֵּי
בִּי"א נִיסָן בִּשְׁנַת תַּשְׁל"ז.

מִילוֹת הַנִּיגוֹן :

”
נוֹדַע בִּיהוּדָה אֱלֹקִים בְּיִשְׂרָאֵל
גָּדוֹל שְׁמוֹ : וַיְהִי בְּשָׁלֹם סוֹכּוֹ
וּמַעֲוֹנָתוֹ בְּצִיּוֹן”

דוד המלך מתאר את קידוש ה' הגדול לאחר הניצחון הניסי והפלאי של חזקיהו המלך על
צבאו העצום והנורא של סנחריב מלך אשור .

לפירוש הרד"ק הפסוק מתייחס גם לאשר יתרחש לעתיד לבוא – כאשר ה' ינקום את
נקמתו באויבי עם ישראל, ואז יתפרסם (נוֹדַע) שמו של הקדוש-ברוך-הוא בִּיהוּדָה (חבל
ארץ בארץ ישראל בו נמצאת העיר ירושלים). אז גם יהיה בְּשָׁלֹם סוֹכּוֹ שיבנה בה (בעיר
ירושלים) בית המקדש – סוכתו ומקום השראת שכינתו של הקב"ה (וּמַעֲוֹנָתוֹ בְּצִיּוֹן) !

לרד"ק יש גם ביאור מעניין למה נקראת העיר בשם ירושלים. שם בן נוח קרא לה שָׁלֹם
ואילו אברהם קרא לה בשם יְרָאָה, הקב"ה החליט ליצור שילוב בין 2 השמות וקרא לה
יְרוּשָׁלַיִם (יראה – שלם) .

וַיִּדְעוּ כִּי־אֵתָהּ:

הוא ניגון חסידי עליז ושמח. ניגון זה הוא השלישי בסדרת הניגונים שהולחנו במיוחד לרגל יום הולדתו של הרבי.

הניגון הולחן לקראת יום ההולדת ה-82 של הרבי בי"א ניסן שנת תשד"מ. הפעם הולחן הניגון על ידי הרב שלום ברוכשטט הידוע כבעל מנגן חסידי. כשהחלה ההתוועדות בה שרו את הניגון בפעם הראשונה עודד הרבי את השירה מיד עם תחילתה, מה שנתן את האות שהניגון התקבל. באחת ההתוועדויות בשבת אחרת החל הרבי בעצמו לנגן את הניגון, דבר שהיה נדיר לניגון שחובר על הפרקים בתהלים.

מילות הניגון:

”וַיִּדְעוּ כִּי אֵתָהּ שְׁמֶךָ
הִי לְבַדְּךָ עֲלִיוֹן עַל כָּל
הָאָרֶץ!
”
–תהלים פג, יט

משמעות תיבות הניגון: אסף המשורר נושא תפילה לה' כי לא יחריש ולא ישקוט לנוכח אויבי עם ישראל אלא יפרע להם כגמולם וישמידם כסיסרא ^[1] ומלכי מדין ^[2], עד כי אויבי ישראל יבושו ויבהלו ויאבדו. או אז ידעו הכל "כי אתה לבדך שמך ה' המורה שהממשלה בידך ואין זולתך ואתה הוא העליון על כולם!" ^[3].

הערות שוליים

1. על ידי דבורה הנביאה וברק בן אבינועם
2. על ידי השופט גדעון בן יואש
3. ע"פ תחילת המזמור ופירוש המצודת דוד

ואנחנו עמך וצאן מרעיתך (ניגון)

הניגון ואנחנו עמך וצאן מרעיתך הוא ניגון חסידי ישרן שהותאם במיוחד לפרק התהילים של הרבי לכבוד יום הולדתו השבעים ושמונה, בי"א ניסן תש"מ.

”וְאַנְחֵנוּ עִמָּךְ וְצֹאן מִרְעִיתֶךָ נוֹדָה
לְךָ לְעוֹלָם, לְדָר וָדָר נִסְפָּר
תְּהִלָּתֶךָ

”

–תהלים פרק עט פסוק י"ג

במזמור ע"ט בתהלים המשורר אסף זועק על חורבן בית ה' וכי ה' ברחמיו הרבים יושיע את עמו בני ישראל המצויים בסבל כה רב ובתכלית העוני, כמו כן המשורר מוסיף ומתחנן כי ה' ישיב את גמול הפורענות לאויבי בני ישראל אשר חרפו את שם ה'. ואז אנו – עמו של הקדוש-ברוך-הוא וצאן מרעיתו נודה לו לעולם בעבור זה ונספר את תהילתו לדורות הבאים. (ע"פ דברי המצודת דוד)

בך ה' חסיתי (ניגון)

הניגון בך ה' חסיתי הינו עליז ונלהב, מושר בהתלהבות ושמחה עצומה ובעל שלוש בבות (קטעים\בתיים). הולחן על ידי רבי בן-ציון הלבפשטאם בעל ה"קדושת ציון", האדמו"ר השני מבאבוב.

לכבוד יום הולדתו השבעים של הרבי, התאים החזן ר' משה טלישבסקי מנגינה זו למילים מפרק התהלים החדש של הרבי.

”בְּךָ ה' חָסִיתִי אֶל אֲבוֹנָה לְעוֹלָם

-תהילים מזמור ע"א-

ניגון זה הוא ניגון שי"ג בספר הניגונים.

”

אתה הא-ל עושה פלא (ניגון)

הניגון **אתה הקל** הוא ניגון חסידי עליז ותוסס של חסידי חב"ד ברוסיה אשר הותאם למילים במזמור התהילים ע"ז לכבוד יום הולדתו ה-76 של הרבי מליובאוויטש בי"א ניסן תשל"ח.
מילות הניגון:

**אתה הא-ל עֲשֵׂה פֶּלֶא הוֹדַעַתְךָ
בְּעַמִּים עֶזְרְךָ: גַּאֲלַת בְּזָרוּעַ עַמְּךָ בְּנֵי
יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה:** [מזמור ע"ז]

פי' המצודת דוד: אתה הא-ל - ולא אחר. הודעת - פרסמת עוזך בין העמים:
בזרוע - בכח זרועך גאלת את עמך ממצרים. בני יעקב ויוסף - כי יעקב ילדם ויוסף כלכלם ברעב לזה נקראים על שם שניהם.

ניגון להקפות

הניגון להקפות הינו ניגון שמח ועליז המיוחס לאביו של הרבי - המקובל האלוקי - ר' לוי יצחק שניאורסאהן. ר' לוי יצחק אמר שקבלה בידיו שניגון זה שרו בעת הקפות שמחת תורה אצל אדמו"ר הזקן.

ניגון זה חביב על הרבי בצורה יוצאת דופן ומושר לא רק בעת ההקפות אלא כמעט בכל הזדמנות של שמחה, כמו התוועדות, ועידוד בכניסה ויציאה מבית כנסת.

ניגון זה נרשם מפי החסיד ר' פנחס אלטהויז כפי ששמעו מר' לוי יצחק.

ניגון זה הוא ניגון קפ"ה בספר הניגונים.

ויבחר בדוד (ניגון)

"וַיִּבְחַר בְּדָוִד" הינו ניגון שמחה שהולחן במיוחד לרגל יום הולדתו השבעים ושבע של הרבי בשנת ה'תשל"ט, והותאם למילים במזמור תהלים החדש של הרבי.

מילות הניגון

וַיִּבְחַר בְּדָוִד עֶבְדּוֹ וַיִּקְחֵהוּ
מִמְּכָלֶאת צֹאן :
מֵאַחַר עָלוֹת הֶבְיְאוּ לְרָעוֹת
בִּיעֶקֶב עָמוֹ וּבִישָׂרָאֵל נִחַלְתּוֹ :
וַיִּרְעַם כָּתֶם לִבּוֹ וּבִתְבוּנוֹת כַּפּוֹ
יִנְחֶם :

—תהילים פרק עח, פסוקים ע-עב

משמעות הניגון

במדרש רבה (שמות פרשה ב, ב) הוסבר שזה שנאמר "וַיִּקְחֵהוּ מִמְּכָלֶאת צֹאן", הוא לומר "שה' בחן את דוד המלך - בצאן. שהיה דוד המלך רועה צאן, והיה מוציא את הגדיים הקטנים לרעות ראשונה, כדי שיאכלו את העשב הרך. לאחר-מכן היה מוציא את הזקנים, כדי שיוכלו את העשב הבינוני. רק לבסוף היה מוציא את הצעירים החזקים שיאכלו את העשב הקשה. אמר הקדוש ברוך הוא: מי שיודע לרעות הצאן לפי כחו, יבוא וירעה את עמי.

אף שניגון זה היה היחיד שחובר באותה שנה, מכל מקום,
לא הרבו לנגן אותו לפני הרבי, מכיוון שכאשר ניגנו אותו
לראשונה, פני הרבי הרצינו עד לסיום הניגון. ולכן התאימו
ניגון אחר למילים **וינחם לבטח**.

וינחם לבטח (ניגון)

בשנת [תשל"ט](#), לכבוד יום הולדתו ה-77 של הרבי, הותאם לחלק האחרון של ניגון המיוחס לסב הרבי, הרב מאיר שלמה ינובסקי – למילים אלו מפרקו של הרבי באותה שנה. ניגון זה הוא ניגון ע"א ב[ספר הניגונים](#).

וַיִּנְחֶם לְבַטָּח וְלֹא פָחַדוּ וְאֶת־אוֹיְבֵיהֶם כָּסָה
הַיָּם: וַיָּבִיֵּאֵם אֶל־גְּבוּל קָדְשׁוֹ הַרְצָה קִנְיָתָהּ
יְמִינוֹ

ביאור המילים: וַיִּנְחֶם לְבַטָּח: בני ישראל יצאו בבטחה ממצרים, ללא מורא ופחד, כאשר ה' מכסה ומטביע את אויביהם המצריים בים סוף. הקדוש-ברוך-הוא הוסיף וקיים את הבטחותיו לבני ישראל, כאשר הוא מביאם לארץ ישראל, שם מגיעים בני ישראל לשיא של מעלה ורוממות כאשר הם זוכים להקים בהר [המוריה] אותו בחר ה' את ביתו של הקב"ה, בית המקדש! (ע"פ מפרשי הפסוק).

רועה ישראל האזינה (ניגון)

לכבוד יום הולדתו השבעים ותשע של הרבי, [בי"א ניסן תשמ"א](#), הותאם במיוחד ניגון חסידי ישרן למילים אלו במזמור התהלים החדש של הרבי. (הניגון היה ידוע קודם לכן כניגון שמחה לר' אהרן מניקולייב והושר בהתוועדויות הרבי).

מילות הניגון:

”לַעֲהַיְשָׁרְאֵל | הַאֲזִינָה נִהַג פִּצְאוֹן
יוֹסֵף יֹשֵׁב הַכְּרוֹבִים הוֹפִיעָה :
הִי אֱלֹקִים צְבָקוֹת הַשִּׁיבָנוּ הָאֵר
פְּנִידָ וְנִשְׁעָה

”

פרק פ', פסוקים ב, כ – תהלים

ביאור מילות הניגון: דוד המלך מבטא את תחינת וזעקת בני ישראל אל ה': אתה רועה ישראל - הקשב לתפלתנו! אתה הוא הנוהג את יוסף כרועה המנהיג את הצאן (לפי שיוסף כלכל את השבטים במצרים לכן נקראו על שמו, אתה הוא היושב על הכרובים שעל הארון - הופיעה והאר לנו ישועה! מעתה תהי נא ירך נטויה להגן על איש שהושעת בימינך) הם בני ישראל אותם הוציא הקדוש-ברוך-הוא ממצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה (ויותר לא נשוב אחור ממך. אנא ה' תחיינו על ידי שתוציאנו מן הגלות ונקרא אז בשמך להודות לך) !ע"פ פירוש המצודת דוד)

הרנינו לאלקים עוזנו (ניגון)

הניגון **הרנינו לאלקים** הינו ניגון חסידי תוסס המשלב שמחה ודביקות. ניגון זה הוא הראשון בסדרת הניגונים שהולחנו במיוחד לרגל יום הולדתו של הרבי בי"א ניסן שנת תשמ"ב - יובל ה-80 שנה להולדת הרבי. את הניגון הלחין ר' פייטל לוין ולאחר שהתקבל על ידי הרבי בעת ההתוועדות הפך לחלק מרפרטואר הניגונים החב"די.

מילות הניגון

”
**הֲרַנִּינוּ לְאֱלֹקִים עֹזֵנוּ, הָרִיעוּ לְאֱלֹקֵי יַעֲקֹב.
שָׂאוּ זְמֶרָה וְתָנוּ תָף, כְּנֹר נְעִים עִם נָבֶל.
וַיֹּאכִילֵהוּ מִחֶלֶב חֶטָּה, וּמִצֹּר דָּבֶשׁ אֲשֶׁבִיעֶךָ**
”

–תהילים פרק פ"א, פסוקים ב, ג, יז.

משמעות תיבות הניגון

מזמור זה בתהילים נהגו לומר בבית המקדש בראש השנה לזכר הניסים שנעשו ביום זה בו התחילה גאולת מצרים על ידי שמצרים הפסיקו לשעבד את בני ישראל בפרך ונחו מיגיעם מהעבודה הקשה, ו"לפי ששבטי יעקב היו עבדים ויעקב הוא שירד עם בניו למצרים. ואז הוחל מנין שני העבודה שהיו במצרים כמנין רד"ו, לפיכך אמר לאלהי יעקב"^[1].

וכאשר בני ישראל הלכו בדרכי ה' זכו לאכילת המן שהוא מתוק ונכבד יותר מחלב חטה וה' השביעם מים מצור מתוק מדבש^[2], ועוד פירוש בזה שמדובר על העתיד: שכאשר בני ישראל ילכו בדרכי התורה והמצות ה' מבטיח להאכיל את ישראל בחלב חטה ולהשביעם דבש גם מצור - שגם הצור היבש יזוב דבש ונופת מרוב הברכה^[3].

1. על פי פירוש הרד"ק על פסוק ב'.

2. פי פירוש האבן עזרא על פסוק י"ז.
3. על פי פירוש המלבי"ם.

ואלקים מלכי מקדם (ניגון)

הניגון **ואלקים מלכי מקדם** הינו ניגון שמח שהותאם למילים מפרקו **האישי** החדש של **הרבי**, לכבוד יום הולדתו השבעים ושלוש בשנת **תשל"ה**. הניגון במקורו הוא ניגון ריקוד שהולחן על ידי חסידי חב"ד ב**ניקולייב**, עיר הולדתו של הרבי.

מילות הניגון:

**וואלקים מלכי
מקדם, פעל ישועות
בקרב הארץ."**

אודות הניגון

למזמור ע"ד פסוק יב בהקדמה

בתהילים (מהדורת "אהל יוסף יצחק") מבואר שבמזמור זה המשורר 'מאונן ומקונן' על החורבן ואיך 'כל זמן שאנו בגלות לא ראינו אותות הגאולה ומתי יהיה הגאולה'?

בסגנון דומה מובא בפירוש הרד"ק על הפסוק: ואלהים מלכי. איך הוא זה שהניחנו בגלות הזמן הארוך הזה, ומקדם הוא מלכי ופועל לי ישועות בקרב הארץ.. וטעם שאמר בקרב הארץ, כמו שאמר לפרעה (שמות ח, יח), למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ. כלומר, אף על פי שאני עליון אני משגיח בתחתונים ועושה

בהם כרצוני. וטעם בקרב, אפילו בתוך ארץ האויבים
והצוררים, ואין כח להם להינצל מידו אפילו בתוך ארצם:

תרננה שפתי (ניגון)

הניגון תרננה שפתי הינו ניגון עליז שהגיע מהעיר ניקולייב.
לכבוד יום הולדתו השבעים של הרבי, התאימו למנגינה זו את המילים מפרק

התהלים האישי החדש של הרבי - **פרק ע"א**.

הניגון נרשם מפי החסיד ר' שמואל בצלאל אלטהויז.

ניגון זה הוא ניגון שי"ב ב בספר הניגונים

יִתְרַנְּנָה שְׁפָתַי כִּי
אֶזְמְרָה לָךְ וְנִפְשִׁי אֲשׁוּר
פְּדִיתָ,

גַּם לְשׁוֹנִי כָּל הַיּוֹם
תְּהַגֶּה צְדָקָתְךָ כִּי בָשׁוּ

כִּי חָפְרוּ מִבְּקֶשֶׁי רַעֲתֵי.

הניגון המקובל כ'פרח בימיו צדיק'

בי"א ניסן שנת תשל"ג, לכבוד יום הולדתו של הרבי ,
התאים ר' שלמה קונין ניגון למילים מתוך פרק התהילים
החדש של הרבי:

יִפְרַח בְּיָמָיו צֶדִיק וְרַב
שְׁלוֹם עַד בְּלִי יָרַח,
וַיֵּרֶד מִיָּם עַד יָם וּמִנְהָר
עַד אֶפְסֵי אֶרֶץ,
לִפְנֵיו יִכָּרְעוּ צִיִּים וְאִיִּבֵּיו
עָפָר יִלְחֲכוּ.

[תהילים ע"ב ז-ט]

בתשל"ד הוסיף הרב קונין לניגון מילים מהפרק
החדש (פרק ע"ג פסוקים כ"ה - כ"ו): "מי לי

בשמים ועמך לא חפצתי בארץ: כלה שארי ולבבי
צור לבבי וחלקי אלוקים לעולם"

מזמור פח

א שִׁיר מְזֻמָּר, לְבָנֵי-קֶרַח: לַמִּנְצָח
עַל-מַחֲלַת לְעֵנוֹת; מִשְׁכִּיל, לְהִימָן
הָאֶזְרָחִי.

ג תָּבוֹא לְפָנַי, תִּפְלְתִּי; הִטָּה
אֶזְנִי, לְרִנָּתִי.

יד וְאַנִּי, אֵלַיִךְ יְהוָה
שׁוֹעֵתִי; וּבִבְקָר, תִּפְלְתִּי תִקְדָּמָךְ.

התערבות הרבי

אמנם באופן כללי היה נראה שהרבי לא מתערב בענין זה והוא מקבל כביכול את החלטת החסידים וכו'. ראו כאן במוחש את האהבת ישראל העצומה של הרבי שהוא מעודד את כל הניגונים שהולחנו לכבודו (גם את אלו שלא נבחרו לבסוף לניגון השנה).

יחד עם זה, ראו בבירור שאת "המילה האחרונה" אמר הרבי. וזה לא רק מצד אמונה, שהרבי מנהיג את החסידים כרצונו הקדוש (וממילא גם סגנון ההתוועדויות והניגונים שמנגנים אז וכו', הם בהסכמתו ובעידודו וכו'), אלא שראו זאת גם במוחש.

ולדוגמא: בניגון לפרק פ"ח (תשמ"ט) בעל מנגן אחד (ר' שלום הלוי ברוכשטאט) בחר את הפסוקים "שיר מזמור לבני קרח גו"; "תבוא לפניך תפילתי גו"; "ואני אליך ה' שועתי גו", והלחין עליהם ניגון.

בפועל ועדת הניגונים בחרה ניגון אחר, אך הקהל לא היה שלם עם זה. כך נוצר מצב שחלק מהקהל שר ניגון אחד וחלק ניגון אחר.

כשראו את הבלבול שנוצר הכריזו בשבת הגדול, ערב י"א ניסן, לפני ההתועדות של הרבי, שכדי שלא ייוצר מצב של היפך הכבוד בנוכחות הרבי שליט"א, מתבקש הקהל לנגן ניגון אחד בלבד - את הניגון שהועדה בחרה.

ואכן לאחר שהרבי עשה קידוש, התחיל החזן ר' משה טלישבסקי, ואיתו כל הקהל את הניגון שהועדה בחרה - ניגון שהתחיל במילים "תבא לפניך תפילתי".

והנה, להפתעת הקהל, התחיל הרבי בשיחה הראשונה, לבאר בהרחבה את הפסוק הראשון בפרק החדש: "שיר מזמור לבני קרח למנצח על מחלת לענות משכיל להימן האזרחי". ברור שלאחר שיחה שכזו התחיל כל הקהל לנגן את הניגון שהלחין ר' שלום ברוכשטט, שהיה היחיד מבין הניגונים שכללו את הפסוק הראשון.

וכן בעוד הרבה הזדמנויות ראו כיצד הרבי מדגיש פסוקים מסויימים דווקא והם היו ה"מכה בפטיש" להלחנת ניגונים על פסוקים אלו (או שלפעמים הוסיפו פסוקים אלו לאחר מכן לניגון שנבחר).

בשנת תשל"א, כאשר אמר הרבי את
פרק ע' בתהילים, חובר לכבודו ניגון
במנגינה זו ובמילין

” :יִשְׁיִשׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ, בְּדָ כָּל מִבְּקֶשֶׁיךָ,
וַיֹּאמְרוּ תִמְיֵד, יִגְדֵּל אֱלֹקִים, אֶהְיֶה
יְשׁוּעָתְךָ. וְאֲנִי עָנִי וְאֲבִיוֹן, אֱלֹקִים
חוֹשֶׁה לִּי, עֲזָרִי וּמִפְּלִטִי אַתָּה, ה’
אֵל תֹּאחֲרֵ.”

ניגון כאוהל הנמתח

כאוהל הנמתח הינו מנגינה עליזה ושמחה שמביעה אומץ, תקווה ושמחת הנפש והוא מושר על הפיוט "כאוהל הנמתח" הנאמר ביום כיפור.

את הניגון הלחין החזן החסידי הרב יחיאל היילפרין. הניגון נרשם מפני החסיד ר' שמואל זלמנוב. בשנת תשל"ב הותאמה המנגינה גם למילים (מתוך התהלים פרק ע"א פסוק ז):

"כמופת הייתי לרבים ואתה
מחסי עוז".

ניגון זה הוא ניגון רמ"ח בספר
הניגונים

שושנת יעקב מניקולייב

שושנת יעקב הינו ניגון שמח לימי הפורים שחיבר ר' שלום
חריטונוב מניקולייב.

הניגון נרשם מפיו הַחֲסִיד ר' שמואל בצלאל אלטהויז.

ניגון זה הוא ניגון רל"א בספר הניגונים.

מלות הניגון:

נְשׁוּשְׁנֵת יַעֲקֹב צָהֳלָה וְשִׁמְחָה
בְּרֵאוֹתָם יַחַד תִּכְלֹת מְרִדְכִי:
תְּשׁוּעָתָם הִייתָ לְנֶצַח. וְתִקְוָתָם
בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: לְהוֹדִיעַ שְׁכָל קוֹיָךְ
לֹא יִבְשׁוּ. וְלֹא יִכָּלְמוּ לְנֶצַח כָּל
הַחוֹסִים בָּךְ: אֲרוּר הָמֵן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ
לְאַבְדִּי. בָּרוּךְ מְרִדְכִי הַיהוּדִי.
אֲרוּרָה זָרַשׁ אִשְׁתִּי מִפְּחִידִי. בָּרוּכָה
אֶסְתֵּר בַּעֲדִי. אֲרוּרִים כָּל הַרְשָׁעִים.
בָּרוּכִים כָּל הַצַּדִּיקִים. וְגַם חֲרִבּוֹנָה
זְכוּר לְטוֹב:

שושנת יעקב לחסידי אדמו"ר הזקן

שושנת יעקב הוא ניגון עליז ומורכב מאת חסידי **אדמו"ר הזקן** שהולחן על מילות הפיוט המושר בפורים "שושנת יעקב".

מלות הניגון: שושנת יעקב צהלה ושמחה
בראותם יחד תכלת מרדכי: תשועתם היית
לנצח. ותקנתם בכל דור ודור: להודיע שכל קוץ
לא יבשו. ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך: ארור
המן אשר בקש לאבדי. ברוך מרדכי היהודי.
ארורה זרש אשת מפחיד. ברוכה אסתר בעדי.

אָרוּרִים כָּל הָרָשָׁעִים. בְּרוּכִים כָּל הַצַּדִּיקִים. וְגַם
חֲרַבּוֹנָה זְכוּר לְטוֹב.

הניגון הושר על ידי מקהלת תלמידי
ישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש בימי
הפורים. בי"ט כסלו היו שרים אותו המקהלה
במילים הקשורים למאורעות היום, כגון:
"שושנת חסידים".. "ברוך אדמו"ר הזקן"..
"ארור אביגדור המוסר" וכיוצא בזה.
ניגון זה הוא ניגון נ"ד בספר הניגונים.

בתרגום לעברית

ביידיש

למה לנו לדאוג,	וואס זאל מען זארגען,
מה יהיה מחר,	וואס וועט זיין מארגען,
אם המוכר יתן לנו בהקפה,	אז דער שיינקער וויל אונז בארגען,
זה יכול להיות,	עס מעג דאך זיין,
י"ש או י"ן,	בראנפען אדער ויין,
אנו לוקחים כוסית פנימה.	נעמען מיר א קעלישיק אריין.

הרנינו גוים עמו

כי דם עבדיו יקום

ונקם ישיב לצריו

וכיפר אדמתו עמו

ניגון אום אני חומה

הניגון **אום אני חומה** הוא ניגון ריקוד מהפיוט "הושענות" אותו אומרים ביום ג' של חג הסוכות אותו חיבר רבי לוי יצחק מברדיטשוב.

מילות הניגון הם:

"אבער א מעלה - ווידער א מעלה, אום
אני חומה. אבער א מעלה - ווידער א
מעלה, ברה כחמה. חאטש חאטש
חאטש, גולה וסורה. דאך דאך דאך,
דמתה לתמר".

ניגון זה הוא ניגון קס"ב בספר הניגונים

משמעות מילות הניגון:

הנה מעלה ועוד מעלה! האומה הקדושה ("אום")
של בני ישראל היא תקיפה וחזקה כמו מבצר ("אני
חומה"). אפילו כאשר אומה זו נמצאת בגלות
ובחושך, עדיין היא דומה לעץ התמר המרהיב ביפיו
("צדיק כתמר יפרח") !!

על הפיוט עצמו (מאתר פיוט): בהושענא קדומה זו, שיש המייחסים אותה לר' אלעזר הקליר, בסמוך לקריאה הקבועה 'הושע נא' מתחלפים בסדר אלפא-ביתי כינויים של ישראל, שעליהם תחול הישועה המאווה. הכינויים המופלאים שנמנים בפיוט מתארים את מסירותה ואהבתה של כנסת ישראל לקבל את עול ה' ולייחד את שמו, אף בשעות של מצוקה קשה.

אף על פי שצורתה של המלה הפותחת את הפיוט, 'אום', היא כנראה צורת זכר, רוב הכינויים התאריים המשתרשים בפיוט – צורתם צורת נקבה. דבר זה הולם את הרוח השורה על חלקו הראשון, הנרקמת מתוך ריבוי השיבוצים משיר השירים, שם מגולם עם ישראל בדמותה של הרעיה.